

Sygn. akt VI ACa 1435/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Maciej Kowalski (spr.)

Sędzia SA – Ewa Śniegocka

Sędzia SA – Marzena Miąskiewicz

Protokolant: – sekr. sądowy Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w P.

przeciwko R. Ł.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

z dnia 29 czerwca 2012 r., sygn. akt XVII AmC 431/12

I zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że powództwo oddala i zasądza od (...) w P. na rzecz R. Ł. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II zasądza od (...) w P. na rzecz R. Ł. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

Powód (...) w P. domagał się uznania za niedozwolone i zakazania wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia X.4 wzorca umowy zawartego w Regulaminie - Konkurs (...) o treści „Wszelkie spory wynikłe z tytułu wykonania zobowiązań związanych z niniejszym konkursem będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla siedziby organizatora”, którym posługuje się pozwana - R. Ł. prowadzący(a) działalność gospodarczą pod nazwą Agencja (...).

Zdaniem powoda przedmiotowa klauzula godzi w interesy konsumentów, gdyż przewiduje niedogodną dla nich właściwość miejscowa sądu, na wypadek gdyby zostali pozwani przez przedsiębiorcę.

Pozwana domagała się oddalenia powództwa wskazując, że żądanie pozwu nie nawiązuje do wprowadzonego do obrotu wzorca umowy bowiem, zawarte w powołanym dokumencie oświadczenie pozwanego stanowi przyrzeczenie publiczne w rozumieniu art. 919 k.c., a tym samym nie podlega kontroli w toku postępowania o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 29 czerwca 2012 r. wydanym w sprawie XVIII AmC 431/12 uznał za niedozwolone i zakazał pozwanemu wykorzystania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści „Wszelkie spory wynikłe z tytułu wykonania zobowiązań związanych z niniejszym konkursem będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla siedziby organizatora”, orzekł o kosztach procesu i zarządził publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej.

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwana prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Agencja (...). W ramach tej działalności była organizatorem konkursu (...). Zasady przedmiotowego Konkursu zostały opisane w Regulaminie zawierającym kwestionowane przez powoda postanowienie. Zgodnie z zapisami Regulaminu w konkursie uczestniczą osoby, które zgłoszą się w przewidzianym okresie w jednym z salonów sprzedaży samochodów marki H. w celu odbycia jazdy próbnej, wypełnią pisemną deklarację i udzielą odpowiedzi na pytanie konkursowe, tj. wskażą łączną liczbę kilometrów jaką w danym okresie przejadą samochody testowe. O wygranej decydować ma trafność odpowiedzi, tj. osoba która poda najbliższy rzeczywistemu dystans zwycięży.

W dacie wniesienia pozwu rozdział X punkt 4 Regulaminu miał brzmienie „Wszelkie spory wynikłe z tytułu wykonania zobowiązań związanych z niniejszym konkursem będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla siedziby organizatora”.

Sąd Okręgowy ustalił, że z natury uregulowania przyrzeczenia publicznego wynika, iż chodzi w nim o nieskomplikowaną relację prawną sprowadzającą się do prostego wykonania oznaczonej jednej czynności, za co obiecano nagrodę. Złożony stosunek prawny regulowany Regulaminem składającym się z kilkudziesięciu postanowień, nie mieści się w ramach przewidzianej w art. 919 k.c. i nast. instytucji przyrzeczenia publicznego. Nadto charakter czynności polegającej na wskazaniu liczby przejechanych kilometrów wprowadza w istocie czynnik losowości przy ubieganiu się o nagrodę. Uczestnik nie ma bowiem realnej możliwości oceny, jaka odpowiedź będzie prawidłowa. Tzw. agresywna oferta nie może być uznana za przyrzeczenie publiczne, skoro nie zawiera przyrzeczenia nagrody za wykonanie oznaczonej czynności, a tylko zapewnienie udziału w losowaniu, czy też rywalizacji uczestników o nagrodę w razie przyjęcia oferty. Wskazać przy tym należy, że uczestnikiem zorganizowanego przez pozwaną konkursu mogła być osoba, która złożyła pisemną deklarację udziału.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy uznał, że więź łącząca pozwaną z uczestnikami konkursu winna być kwalifikowana jako umowa o udział w konkursie na zasadach określonych w regulaminie. Opracowany Regulamin stanowi ofertę zawarcia umowy o udział w konkursie, natomiast złożenie pisemnej deklaracji udziału należy uznać za złożenie oświadczenia woli przez przystępującego do konkursu uczestnika. W konsekwencji sporny zapis Regulaminu może podlegać ocenie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie abuzywności jego postanowień.

W ocenie Sądu analizowany zapis wzorca spełnia przesłanki art. 385³ pkt 23 k.c., zgodnie z którym w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają jurysdykcję sądów polskich lub poddają sprawę pod rozstrzygnięcie sądu polubownego polskiego lub zagranicznego albo innego organu, a także narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Co do zasady zmiana właściwości miejscowej sądu jest dopuszczalna w sprawach konsumenckich, gdyż przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują w tym względzie właściwości wyłącznej. Jednakże modyfikacja właściwości może stanowić zagrożenie dla interesu konsumentów w sytuacji, gdyby wiązała się dla nich z nadmierną uciążliwością. Zakwestionowane postanowienie wyłącza w swej istocie możliwość wyboru sądu, co w sposób oczywisty wyczerpuje hipotezę ww. przepisu prawa. Przytoczone w tej mierze stanowisko wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który wielokrotnie za abuzywne uznawał postanowienia wzorca umowy, które modyfikowały właściwość sądu w stosunkach z konsumentami, w sposób potencjalnie zawężający uprawnienia w korzystaniu przez konsumenta z właściwości określonej regulami ogólnymi kodeksu postępowania cywilnego.

Stąd też działając na podstawie art. 385¹ § 1 k.c., Sąd Okręgowy uznał postanowienie wzorca umowy za niedozwolone, zaś na podstawie art. 479⁴² § 1 k.p.c. zakazał jego wykorzystywania w obrocie z udziałem konsumentów.

W apelacji od powyższego wyroku pozwana R. Ł. zarzuciła:

- 1) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 919 w związku z art. 921 k.c. poprzez jego niezastosowanie jak również błędną wykładnię i przyjęcie, że więź łącząca pozwaną z uczestnikiem konkursu powinna zostać zakwalifikowana jako umowa o udział w konkursie, a opracowany przez pozwaną regulamin stanowi ofertę zawarcia umowy o udział w konkursie na zasadach określonych w regulaminie;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 384 Kodeksu cywilnego poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że regulamin konkursu „(...)” a w szczególności postanowienie rozdziału X punkt 4, jest wzorcem umowy;
- 3) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i ustalenie, że regulamin konkursu „(...)” jest ofertą zawarcia umowy o udział w konkursie, a więź łącząca pozwaną z uczestnikami konkursu jest umową o udział w konkursie;
- 4) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, przez przekroczenie granic zasady swobodnej oceny dowodów i uznanie więzi łączącej pozwaną z uczestnikami konkursu jako umowy o udział w konkursie na zasadach określonych w regulaminie, a samego regulaminu jako oferty zawarcia umowy o udział w konkursie.

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Organizowany przez pozwaną konkurs stanowił przyrzeczenie publiczne w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego i sporny regulamin nie może być uznawany za ofertę zawarcia umowy i nie stanowi wzorca umownego.

W sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, że strony łączyła umowa o udział w konkursie na zasadach określonych w regulaminie.

Trafnie podnosi pozwany, że w przypadku konkursów stanowiących przyrzeczenie publiczne przyrzekający nagrodę może sformułować regulamin konkursu, którego celem jest dokładniejsze opisanie zasad uczestnictwa w konkursie i powyższe nie oznacza, że mogą być one uznane za ofertę umowną czy też wzorzec umowny.

Powołanie się przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na poglądy wyrażone w wyrokach Sądu Apelacyjnego, wskazujące, że złożony stosunek regulowany regulaminem składającym się z kilkudziesięciu postanowień, nie mieści się w ramach przewidzianej w art. 919 k.c. i nast. instytucji przyrzeczenia publicznego, wydane w sprawach VI ACa 282/11, VI ACa 284/11, VI ACa 231/10 i VI ACa 233/10 nie jest uprawnione, albowiem we wszystkich powyższych sprawach udział w konkursie uwarunkowany był zawarciem wcześniejszej umowy, która to sytuacja w sprawie niniejszej nie występuje. Przedmiotowy regulamin nie wymaga spełnienia od uczestników konkursu, w przeciwieństwie od regulaminów których dotyczyły powyższe sprawy, spełnienia szeregu różnych warunków.

Nie można zgodzić się również ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w zakresie w jakim wskazał on, że charakter czynności polegającej na wskazaniu liczby przejechanych kilometrów wprowadza czynnik losowości przy ubieganiu się o nagrodę ponieważ uczestnik konkursu nie ma realnej możliwości oceny jaka odpowiedź będzie prawidłowa.

W tym zakresie należy zgodzić się z pozwanym, że uczestnik konkursu taką możliwość posiada poprzez sprawdzenie stanu licznika samochodu testowego na początku i zakończeniu danego etapu konkursu.

Trafnie podnosi również apelacja, że błędnie Sąd Okręgowy uznał, że uczestnikiem zorganizowanego przez pozwaną konkursu mogła być osoba, która złożyła pisemną deklarację udziału. Punkt 4 rozdziału spornego regulaminu przewiduje jedynie podpisanie wydruku informatycznego potwierdzającego prawidłowość wprowadzonych danych i informacji co potwierdza uczestnictwo w konkursie i ma wpływ na możliwość odbioru ewentualnej nagrody. Zasadnie apelacja wskazuje, że powyższe składane jest ex post zaś deklaracja udziału składane jest ex ante.

Źródłem zobowiązania przyrzekającego do uiszczenia nagrody jest samo publiczne przyrzeczenie podejmowane jako jednostronna czynność prawna, bowiem w przypadku przyrzeczenia publicznego nie da się skonstruować umowy. Przyrzeczenie publiczne jest bowiem stosunkiem jednostronnie zobowiązującym.

W przedmiotowym konkursie tylko jedna ze stron była zobowiązana i tylko jedna uprawniona, gdyż jego regulamin nie nakładał na uczestników żadnego zobowiązania. Dlatego sporny konkurs należy zakwalifikować jako przyrzeczenie publiczne. Regulamin, którego dotyczy żądanie pozwu stanowi zaś jego część. W sprawie nie znajdują zatem zastosowania przepisy art. 384 i nast. kodeksu cywilnego.

Z uwagi na powyższe uznając, że wniesiona apelacja jest uzasadniona, Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 386 § 1 k.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

O kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje orzeczono po myśli art. 98 § 1 k.p.c., 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 14 ust. 3 pkt 2, § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

af